

Отже, повертаючись до ролі народної педагогіки у формуванні особистості дитини, варто підкреслити розуміння праці як першооснови людського життя. Під час трудового виховання дітей ми повинні використовувати народний фольклор, різноманітні оповідання, вірші, прислів'я та приказки, загадки тощо. Ми повинні звертатися до джерел народної педагогіки, адже зараз все частіше трудове виховання залишається поза увагою. Ми повинні пам'ятати про принцип народності і вдосконалювати та передавати різноманітні види людської праці. Якщо у належний спосіб організувати трудове виховання в сім'ї, ми досягнемо значних результатів і зможемо виховати працьовиту, високоморальну, щасливу і благополучну особистість.

Список використаної літератури:

1. Нестеренко В. П. Формування працелюбності як базової якості особистості / В. П. Нестеренко. – Львів, 2010. 104 с.
2. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка / Т. І. Поніманська – Київ: Академвидав, 2015. – 455 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2000. – 544 с.

Науковий керівник: к. пед. н., доцент І.Т. Лещенко

А. Д. Нежинська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СТАЖУВАННЯ В ПОЛЬЩІ – З ДОСВІДУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

На сьогоднішній день система освіти в світі не стоїть на місці, в Україні – в тому числі. З кожним роком для студентів відкривається все більше можливостей всебічно розвиватись, самостверджуватись, вміти аналізувати та пізнавати різноманітні методи навчання. Технології та модернізація усіх сфер життя дедалі швидше прискорюють появу цих можливостей. Однією з найпопулярніших в наш час нових форм навчання є стажування українських студентів за кордоном. Воно проходить у різних напрямках спеціальностей як для освітнього ступеню «бакалавр», так і для студентів другого вищого рівня освіти – «магістрів». Великим попитом у цій сфері користується саме Польща через її вигідне географічне розташування, спорідненість мов, низку програм безкоштовного навчання в межах міжнародної співпраці університетів тощо.

Стажування може проходити як у вигляді взаємного обміну студентів, так і у проходженні навчання лише з боку України. Термін цього навчання загалом один або два семестри, в залежності від умов співпраці університетів або самостійно обраних програм стажування студентом. Брати участь у стажуванні можна переважно з другого курсу. До речі, дуже важливим є те, що знання офіційної мови країни не є обов'язковою вимогою. В багатьох програмах діють спеціальні безкоштовні курси, які дають змогу вивчити польську на початковому рівні та покращити свої знання вже безпосередньо в країні, спілкуючись з корінними жителями, які є носіями мови. Проживання в спеціально відведених гуртожитках на період навчання також є чудовою можливістю для усунення мовного бар'єру адже українські студенти мають змогу спілкуватись з польськими студентами на будь-які, довільні від навчання, теми. Потрапивши на стажування в один з польських університетів, незалежно від міста, де він знаходиться – усіх українських студентів формують по групах залежно від профілю: історичний, філософський, філологічний, іноземних мов тощо. Таким чином, нову групу спеціально для українців при цьому не створюють – студенти потрапляють до вже існуючих на той момент груп. Для них призначають спеціального керівника, який організовує їх навчальний процес. Кожен стажист може обрати відповідну кількість дисциплін – п'ять або шість. У тому разі, якщо деякі дисципліни співпадають з університетом в Україні, то вони можуть бути автоматично зарахованими, а ви – звільненими від складання екзамену під час сесії. Дисципліни мають форму лекцій та дискусій (мовою оригіналу «wykład» та «ćwiczenia»). Система оцінювання в Польщі загалом не відрізняється, але лекції можуть бути як зараховані, так і не зараховані, відповідно до їх

відвідування. На відміну від нашої країни лекція або дискусія в Польщі триває переважно півтори години, а заняття починаються не раніше дев'ятої години ранку. Дискусії в польських університетах проходять у вигляді діалогу між викладачем та студентами. Таким чином, на основі лекції відбувається обговорення тієї самої теми за допомогою різноманітних питань, до того ж ці запитання можуть бути з обох сторін. Часом ці дискусії можуть нагадувати дебати. Під час занять використовують різноманітні таблиці, презентації, віртуальні схеми, спеціальні наукові фільми та відео, аудіозаписи, інколи розігрують ситуації стосовно теми викладу в яких задіяна переважно вся аудиторія. Не менш важливою відмінністю є кількість навчальних днів у польському університеті. На відміну від нашої країни вони залежать від розкладу обраних студентом дисциплін. Тобто, навчальний тиждень може становити всього два, три або чотири дні.

Пари студентів можуть розміщуватись у розкладі несистематично. Наприклад, у понеділок перша лекція може відбутися зранку, а інша – пізно увечері. Наступного разу планомірність проведення занять у цей день тижня може докорінно змінитися. Відповідно до цього деякі виклади тривають лише 45 хвилин. Варто зауважити, що сам семестр починається пізніше, ніж в Україні – в жовтні місяці. Також для стажистів проводяться екскурсії пам'ятними місцями міста в якому вони проходять стажування. Інколи студенти бувають також за його межами, наприклад, поїздка в столицю країни – Варшаву. У разі хвороби викладача існує спеціально відведений стенд на поверсі кожного профілю де в будь-який час студент може дізнатись про відсутність того чи іншого заняття. Особливістю польського університету є те, що для кожної спеціальності наявний окремий деканат, до якого студент може звернутись з будь-якого питання стосовно його навчання. Якщо в Україні прийнято звертатись студенту до викладача за його науковим ступенем і прізвищем, то викладачу до студента достатньо лише на ім'я. У Польщі ж незалежно від того, ким ти є в університеті: чи то студент, чи то викладач, чи то професор – під час звертання прийнято казати «Пан» або «Пані», а вже потім прізвище людини, увагу якої хочеш привернути до себе. Усі досягнення та оцінки за час періоду стажування засвідчуються в спеціальному сертифікаті міжнародного значення (мовою оригіналу «zaświadczenia»). У ньому вказується термін впродовж якого студент навчався, його профіль, університет, де відбувалось стажування, перелік обраних дисциплін та власне оцінки. Цей сертифікат може зіграти велику роль при вступі до магістратури. Пройшовши стажування, студент повертається до свого університету для складання відповідних заліків та іспитів, з цього приводу сесія переважно подовжується.

Отже, на сьогоднішній день така форма навчання як стажування за кордоном є чудовою можливістю для формування студентом нових умінь та навичок в навчальному процесі, вивчення та практикування іноземних мов, ознайомлення з культурою та традиціями іншої країни, її побутом. Дає змогу порівняти системи навчання двох держав. У деяких випадках, до однієї або обох систем вносяться позитивні зміни, які сприяють кращому навчання студентів. Стажування поза межами рідної держави дає змогу перевірити власні можливості та потенціал за рахунок довгого перебування в оточенні зовсім інших умов і людей.

Науковий керівник: старший викладач Свириденко О. О.

Д. О. Нижник

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ТВОРЧОСТІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Значний внесок у розроблення засобів педагогічного спілкування зробив видатний український педагог ХХ століття, заслужений учитель України, директор Павлівської середньої школи Василь Олександрович Сухомлинський, який багато в чому випереджав свій час. У книгах «Павлівська середня школа», «Серце віддаю дітям», «Сто порад учителям»